

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 11/2005 vp

Hallituksen esitys toimeentuloturvan muutoksenhakua koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys toimeentuloturvan muutoksenhakua koskevaksi lainsäädännöksi annetun hallituksen esityksen (HE 155/2003 vp) täydentämisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 2 päivänä joulukuuta 2003 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen toimeentuloturvan muutoksenhakua koskevaksi lainsäädännöksi (HE 155/2003 vp).

Eduskunta on 26 päivänä huhtikuuta 2005 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan hallituksen esityksen toimeentuloturvan muutoksenhakua koskevaksi lainsäädännöksi annetun hallituksen esityksen (HE 155/2003 vp) täydentämisestä (HE 47/2005 vp).

Valiokunta on käsitellyt alkuperäisen esityksen ja sitä täydentävän esityksen toistensa yhteydessä.

Lausunnot

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asioista HE 155/2003 vp ja HE 47/2005 vp lausunnot (PeVL 25/2004 vp ja PeVL 22/2005 vp), jotka on otettu tämän mietinnön liitteiksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Kai Kullaa ja ylitarkastaja Carita Wuorenjuuri, sosiaali- ja terveysministeriö

- ylituomari Timo Havu, vakuutusosasto
- suunnittelupäällikkö Olli Valpola, Kansaneläkelaitos
- johtaja Riitta Korpiluoma, Eläketurvakeskus
- puheenjohtaja Outi Antila, eläkelautakunta
- toimistopäällikkö Kristiina Piilola, kuntien eläkelautakunta
- puheenjohtaja Hannu Hakkola, tapaturmalautakunta
- lakiyksikön päällikkö Sonja Lilius, Maatalousyrittäjien eläkelaitos MELA
- lakimies Kirsi Pohjolainen, Tapaturmavakuutuslaitosten liitto
- lakimies Marja-Liisa Pelander, Työeläkevaltuuttajat TELA ry
- lakimies Kalle Räisänen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- varatuomari Mikko Nyysölä, Elinkeinoelämän keskusliitto
- työmarkkina-asiamies Merja Berglund, Suomen Yrittäjät
- neuvottelupäällikkö Jorma Skippari, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
- johtaja Kaarina Knuuti, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK.

Lisäksi oikeusministeriö on antanut kirjallisen lausunnon.

HALLITUKSEN ESITYKSET

Hallituksen esitys HE 155/2003 vp

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työntekijäin eläkelakia, merimieseläkelakia, tapaturmavakuutuslakia, työttömyysturvalakia ja sairausvakuutuslakia. Muutoksilla jatketaan toimeentuloturvan muutoksenhakukomitean ehdottamia muutoksia toimeentuloturvaa koskevan lainsäädännön osalta. Esityksen mukaan yksityisten alojen eläkevalituksia käsittelevän eläkelautakunnan rahoitus irrotetaan Eläketurvakeskuksesta ja sen toiminta rahoitetaan lain mukaan eläkelaitoksilta perittävillä maksuilla. Samanlainen järjestelmä vahvistettaisiin myös tapaturmalautakunnan osalta. Lautakuntien nimet muutettaisiin niiden toimintaa paremmin kuvaaviksi. Ehdotetuilla muutoksilla on tarkoitus vahvistaa lautakuntien itsenäistä asemaa ja riippumattomuutta toimeentuloturvaa koskevien muutoksenhakuasioiden käsittelijänä. Esityksessä ehdotetaan myös urheilijoiden tapaturmaturvaa koskevien valitusasioiden käsittelyn siirtämistä

tapahtuvaksi tapaturmavakuutusjärjestelmässä tarkoitetulla tavalla.

Hallituksen esitys HE 47/2005 vp

Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi hallituksen esitystä toimeentuloturvan muutoksenhaku koskevaksi lainsäädännöksi (HE 155/2003 vp). Ensimmäisenä muutoksenhakuasteena yksityisten alojen työeläkejärjestelmässä toimivan eläkelautakunnan ja tapaturmavakuutusjärjestelmässä ensimmäisenä muutoksenhakuasteena toimivan tapaturmalautakunnan rahoitusta koskevaa sääntelyä täsmennetään. Lisäksi eläkelautakunnan organisaatiosta säädettäisiin erillisellä lailla. Eläkelautakunnan ja tapaturmalautakunnan nimet tarkistettaisiin. Esitys liittyy yksityisten alojen työeläkelakien yhtenäistämistä koskevaan hallituksen esitykseen työntekijän eläke-laiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Ehdotetut muutokset ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksissä ehdotetaan muutoksenhakulautakuntia koskevien säännösten uudistamista toimeentuloturvan muutoksenhakukomitean ehdottamien kehittämislinjojen mukaisesti (komiteanmietintö 2001:9). Esityksillä jatketaan vuoden 2003 alusta aloitettua muutoksenhakujärjestelmän selkeyttämistä. Valiokunta ehdottaa täydentävän hallituksen esityksen lakiehdotusten hyväksymistä osittain muutettuna. Täydennettävän hallituksen esityksen perustelujen mukaan hallituksen tarkoituksena on myöhemmin annettavalla esityksellä siirtää sosiaalivakuutuslautakuntien nyt käsittelemät asiat käsiteltäväksi tarkastuslautakunnassa ja lakkauttaa Kansaneläkelaitoksen yhteydessä toimivat sosiaalivakuutuslautakunnat. Valiokunta korostaa, että viimeksi mainittuihin mahdollisiin eh-

dotuksiin valiokunta ottaa kantaa vasta kyseisen hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä.

Perustuslain ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen oikeusturvasäännökset asettavat vaatimuksia muutoksenhakuelinten organisatoriselle asemalle ja kokoonpanolle samalla tavoin toimeentuloturva-asioissa kuin muissakin hallintolainkäyttöasioissa. Toimeentuloturva-asioissa on oikeusturvan toteutumisen ohella hakijan kannalta suuri merkitys asioiden nopealla käsittelyllä. Asioiden käsittelyä muutoksenhakulautakunnissa voidaan nopeuttaa esimerkiksi sillä, että lautakunnissa on edustettuna riittävä asiantuntemus. Muutoksenhakulautakuntien jäseniin sovelletaan tuomareiden esteellisyyttä koskevia säännöksiä. Muutoksenhakulautakuntien jäsenten sivutoimisuuden vuoksi heidän esteellisyyttään joudutaan kuitenkin käytän-

nössä arvioimaan päätoimisia tuomareita useammin. Valiokunta korostaa, että toistuvien esteellisyystilanteiden syntyminen on pyrittävä estämään jo muutoksenhakulautakuntien jäsenien nimitysvaiheessa. Muutoksenhakulautakuntien puolueettomuuden ja niihin kohdistuvan luottamuksen turvaamiseksi on tärkeää huolehtia siitä, että lautakunnat sekä ovat tosiasiallisesti puolueettomia että myös näyttävät puolueettomilta ulospäin.

Perustuslakivaliokunta on lausunnoissaan kiinnittänyt huomiota siihen, että tapaturmavakuutuslain ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain säännökset mahdollistavat sen, että etujärjestöjen ehdotuksesta nimitettävät jäsenet muodostavat enemmistön muutoksenhakulautakuntien päätösvaltaisissa kokoonpanoissa. Perustuslakivaliokunnan lausuntojen mukaan säännöksiä on välttämätöntä tarkistaa siten, etteivät etujärjestöjen ehdotuksesta nimitettävät jäsenet voi muodostaa enemmistöä näiden toimielinten päätösvaltaisissa kokoonpanoissa. Lakiehdotusten tällainen tarkistaminen on lausuntojen mukaan edellytys niiden käsittelemiselle tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunta kiinnitti asiaan huomiota jo täydennettävästä esityksestä antamassaan lausunnossa, mutta puutetta ei esitetty korjattavaksi eikä siihen muutoinkaan otettu kantaa täydentävässä esityksessä. Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta ehdottaa säännösten tarkistamista yksityiskohtaisissa perusteluissa kuvatulla tavalla. Valiokunta ei ehdota perustuslakivaliokunnan lausunnossa mainitun 9. lakiehdotuksen 10 §:n tarkistamista, koska valiokunnan muihin säännöksiin ehdottamat muutokset estävät etujärjestöjen ehdottamien jäsenten enemmistön työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan vahvennetussa jaostossa.

Esityksiin sisältyvillä lakiehdotuksilla pyritään korostamaan muutoksenhakulautakuntien itsenäistä asemaa ja riippumattomuutta. Esitysten mukaan lautakuntien rahoituksen ja taloutta koskevan päätöksenteon tulisi olla erillään niistä organisaatioista eli vakuutus- ja eläkelaitoksista, joiden päätöksistä tehtyjä valituksia muutoksenhakuasteissa käsitellään. Valiokunta yh-

tyy täydennettävän esityksen perusteluissa esitettyyn käsitykseen siitä, että lautakuntien riippumattomuus edellyttää, etteivät myöskään näiden laitosten keskusjärjestöt tai muut yhteiset organisaatiot päätä lautakuntien rahoituksesta.

Perustuslakivaliokunta totesi täydennettävästä esityksestä antamassaan lausunnossa, että eläke- ja vakuutuslaitosten päätöksistä tehtyjen valitusten käsittelyä ei ole pidettävä näiden laitosten valituslautakunnilta vastaanottamana palveluna. Lautakuntien toiminnan rahoittamiseksi perittävät maksut ovat valtiosääntöoikeudellisesti pikemminkin veron kuin maksun luonteisia. Perustuslakivaliokunnan täydentävästä esityksestä antaman lausunnon mukaan esityksessä on otettu asianmukaisesti huomioon perustuslain verosta säätämiseksi asetamat vaatimukset.

Hallituksen esitys HE 155/2003 vp

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan täydentävässä hallituksen esityksessä ehdotetaan hallintolain edellyttämiä muutoksia lukuun ottamatta kattavasti säädettäväksi täydennettävään hallituksen esitykseen (HE 155/2003 vp) sisältyneistä seikoista. Täydennettävässä hallituksen esityksessä ehdotettiin hallintolain voimaantulon edellyttämiä muutoksia muun muassa merimieseläkelakiin, työttömyysturvalakiin, tapaturmavakuutuslakiin ja sairausvakuutuslakiin. Eduskunta on aiemmin hyväksynyt hallintolain johtuvat muutokset mainittuihin lakeihin (1336/2003, 1373/2003, 1364/2003 ja 1224/2004). Näin ollen valiokunta ehdottaa täydennettävään hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hylkäämistä.

Valiokunta huomauttaa lisäksi, ettei täydentävän esityksen lakiehdotusten numerointi noudatta täydennettävän esityksen numerointijärjestystä.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki työntekijäin eläkelain muuttamisesta

20 §. Lakiehdotuksen mukaan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan nimitettäisiin vähintään neljä jäsentä työnantajajyhdistysten ja

vähintään neljä jäsentä ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Perustuslakivaliokunnan lausuntojen perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa 1 momenttia muutettavaksi siten, että kummankin mainitun tahon ehdotuksesta määrättäisiin tasan neljä jäsentä. Muutoksen tarkoituksena on osaltaan turvata sitä, etteivät etujärjestöjen ehdotuksesta nimitetyt jäsenet muodosta enemmistöä lautakunnan jaostoissa.

2. Laki maatalousyrittäjien eläkelain 18 §:n muuttamisesta

18 §. Yleisperusteluihin ja 1. lain 20 §:n perusteluihin viitaten valiokunta ehdottaa pykälää muutettavaksi siten, että muutoksenhakulautakuntaan voitaisiin nimittää kaksi maatalousyrittäjätoimintaan perehtynyttä jäsentä. Muutoksen seurauksena mainittujen jäsenten määrä vähenisi nykyisestä. Esityksen 9. lakiehdotuksessa turvataan tarvittava asiantuntemus käsiteltäessä maatalousyrittäjätoimintaan liittyviä muutoksenhakuasioita.

3. Laki yrittäjien eläkelain 15 §:n muuttamisesta

15 §. Yleisperusteluihin ja 1. lain 20 §:n perusteluihin viitaten valiokunta ehdottaa pykälää muutettavaksi edellä ehdotettua maatalousyrittäjien eläkelain 18 §:n muutosta vastaavalla tavalla siten, että muutoksenhakulautakuntaan voitaisiin nimittää kaksi yrittäjätoimintaan perehtynyttä jäsentä. Muutoksen seurauksena mainittujen jäsenten määrä vähenisi nykyisestä. Esityksen 9. lakiehdotuksessa turvataan tarvittava asiantuntemus käsiteltäessä yrittäjätoimintaan liittyviä muutoksenhakuasioita.

4. Laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

53 a §. Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa 4 momentin teknistä korjaamista siten, että momentissa säädetään jaoston kokoonpanoa koske-

vista seikoista. Perustuslakivaliokunnan lausuntojen perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa 5 momentin muuttamista siten, että etujärjestöjen ehdotuksesta nimitettävät jäsenet eivät voi muodostaa enemmistöä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan jaoston päätösvaltaisessa istunnossa. Pykälän 10 momenttia valiokunta ehdottaa täydennettäväksi siten, ettei lautakunnan täysistunto ole päätösvaltainen, jos etujärjestöjen ehdotuksesta nimitetyt jäsenet muodostavat enemmistön läsnä olevista jäsenistä.

53 d §. Valiokunta ehdottaa 2 momentin poistamista, koska momenttia ei ole ehdotettu muutettavaksi.

9. Laki työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta

2 §. *Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajat ja jäsenet.* Valiokunta ehdottaa perustuslakivaliokunnan lausuntojen perusteella 2 momentin muuttamista siten, ettei säännös mahdollista etujärjestöjen ehdotuksesta nimitettyjen jäsenten muodostamaa enemmistöä lautakunnan kokoonpanossa.

8 §. *Muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoonpanot.* Valiokunta ehdottaa perustuslakivaliokunnan lausuntojen perusteella 1 momenttia muutettavaksi siten, että jaostossa voi olla neljästä kuuteen jäsentä. Valiokunta ehdottaa myös 2 momenttia muutettavaksi siten, että jaoston päätösvaltaisessa kokoonpanossa etujärjestöjen ehdotuksesta nimitetyt jäsenet eivät voi muodostaa enemmistöä. Valiokunta ehdottaa 4 momentin muuttamista siten, ettei jaosto ole päätösvaltainen jos etujärjestöjen ehdotuksesta nimitetyt jäsenet muodostavat enemmistön läsnäolevista jäsenistä.

11 §. *Täysistunto.* Valiokunta ehdottaa perustuslakivaliokunnan lausuntojen perusteella pykälää täydennettäväksi siten, ettei lautakunnan täysistunto ole päätösvaltainen, jos etujärjestö-

jen ehdotuksesta nimitetyt jäsenet muodostavat enemmistön läsnä olevista jäsenistä.

17 §. Voimaantulo. Valiokunta ehdottaa, että lain voimaantulosta säädetään uudessa 17 §:ssä. Valiokunta ehdottaa pykälään lisättäväksi uuden 2 momentin, jonka perusteella meneillään olevaksi toimikaudeksi valitut jäsenet voivat jatkaa tehtävässään toimikautensa loppuun. Jaostojen ja täysistunnon kokoonpanojen päätösvaltaisuus määräytyy lain voimaantulosta alkaen uusien säännösten mukaisesti.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta ehdottaa,

hallituksen esitykseen HE 47/2005 vp sisältyvä 7. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana,

että hallituksen esitykseen HE 47/2005 vp sisältyvät 1.—4. ja 9. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että hallituksen esitykseen HE 155/2003 vp sisältyvät 1.—7. lakiehdotus hylätään.

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 19 c §:n 3 momentti, 19 e §:n 3 momentti, 20 ja 21 §, 21 a §:n 1—3, 5 ja 8 momentti, 21 b §:n 2 momentti, 21 c §, 21 d § sekä 22 §:n 1 ja 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 19 c §:n 3 momentti ja 19 e §:n 3 momentti laissa 885/2004, 20 § laissa 1319/2002, 21 § laeissa 878/1994, 1331/1999, 1169/2003 ja 1332/2003, 21 a §:n 1—3 momentti, 21 b §:n 2 momentti, 21 c § ja 21 d § mainituissa laissa 878/1994, 21 a §:n 5 ja 8 momentti laissa 375/2001, 22 §:n 1 momentti laissa 1263/1999 ja 22 §:n 2 momentti laissa 707/1965, seuraavasti:

19 c ja e §
(Kuten HE)

20 §

Muutoksenhakua varten on työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään laissa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta (/) ja vakuutusosoikeudesta vakuutusosoikeuslaissa (132/2003). Valtioneuvosto nimittää sosiaali- ja

terveysministeriön esityksestä enintään viideksi vuodeksi kerrallaan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevia jäseniä, joista (*poist.*) neljä on määrättävä työnantajajyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ja (*poist.*) neljä työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

21, 21 a—d ja 22 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

2.

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 18 §, sellaisena kuin se on laissa 1320/2002, seuraavasti:

18 §
Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (/) tarkoitettuun työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan valtioneuvosto määrää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan (*poist.*) kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jä-

sentä, jotka ovat perehtyneet maatalousyrittäjätoimintaan ja joista 16 b §:n 1 momentissa mainitut järjestöt tekevät ehdotuksen sosiaali- ja terveysministeriölle.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

3.

Laki

yrittäjien eläkelain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain (468/1969) 15 §, sellaisena kuin se on laissa 1321/2002, seuraavasti:

15 §
Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (/) tarkoitettuun työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan valtioneuvosto määrää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan (*poist.*) kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jä-

sentä, jotka ovat perehtyneet yrittäjätoimintaan ja joista edustavimmat yrittäjäjärjestöt tekevät ehdotuksen sosiaali- ja terveysministeriölle.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

4.

Laki**tapaturmavakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/1948) 30 a §:n 2 momentin 5 kohta ja 53 §:n 5 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 30 a §:n 2 momentin 5 kohta laissa 723/2003 ja 53 §:n 5 momentti laissa 1365/2004,
muutetaan 43 §, 53 §:n 1—3 ja 6 momentti, 53 a §, 53 c §:n 1, 2, 4 ja 6 momentti, 53 d §:n 1 momentti, 53 e § ja 54 §:n 2 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 43 § laeissa 140/2003 ja 526/1981, 53 §:n 1 ja 2 momentti ja 54 §:n 2 momentti edellä mainitussa laissa 526/1981, 53 §:n 3 ja 6 momentti mainitussa laissa 1327/2002, 53 a §:n 1, 3 ja 5 momentti laissa 893/1994, 2 ja 4 momentti mainitussa laissa 526/1981, 53 c §:n 1 momentti mainitussa laissa 893/1994, 2 momentti mainitussa laissa 723/2003, 4 momentti laissa 1329/1999 ja 6 momentti laissa 1373/2003, 53 d §:n 1 momentti mainitussa laissa 893/1994, sekä
lisätään 53 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 526/1981, 893/1994 ja 1327/2002 sekä laissa 1365/2004, uusi 7 momentti, sekä lakiin uusi 53 i § seuraavasti:

43 ja 53 §
 (Kuten HE)

53 a §
 (1—3 mom. kuten HE)

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta ratkaisee muutoksenhakuasiat kuusijäsenisessä jaostossa, jonka puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. *Jaoston* jäseniä ovat lisäksi lakimiesjäsen, lääkärijäsen ja kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista toinen on työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen ja toinen työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen, sekä maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. Jaoston kokoonpanon tulee olla asianosaisen kannalta arvioituna tasapuolinen. Muutoksenhaku- ja alitusasioita käsittelevät jaostot määrää lautakunta. Jaostojen kokoonpanossa noudatetaan jäsenen kesken vuorojärjestystä siten kuin tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaosto päättää. asiat päätetään tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa ja sen

jaostossa esittelystä. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökset allekirjoittaa esittelijä.

Jaoston päätösvaltaisuuden edellytyksenä on se, että puheenjohtajan, *lääkärijäsenen ja lakimiesjäsenen* lisäksi läsnä ovat tapaturmavakuutuslain mukaisissa asioissa työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) ja sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain mukaisissa asioissa maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen sekä sotilastapaturmalain mukaisissa asioissa työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet ja maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. (*Poist.*)

(6—9 mom. kuten HE)

Täysistunto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä. Päätösvaltaisuuden edellytyksenä on lisäksi se, että läsnä on vähintään yksi työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen, yksi työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella

nimitetty jäsen sekä yksi maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. *Täysistunto on kuitenkin päätösvaltainen vain, jos yhteensä enintään puolet läsnä olevista jäsenistä ovat työnantajajärjestöjen, työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ja maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitettyjä jäseniä.* Jos asian ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, tulee myös lääkärijäsenen olla läsnä.

(11 ja 12 mom. kuten HE)

53 c §
(Kuten HE)

53 d §
(1 mom. kuten HE)
(2 mom. *poist.*)

53 e ja i §
(Kuten HE)

54 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

9.

Laki

työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan tehtävä ja jäsenet

1 §
(Kuten HE)

2 §

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajat ja jäsenet

(1 mom. kuten HE)

Muutoksenhakulautakunnan muut jäsenet ovat sivutoimisia. Jäsenistä vähintään neljän tulee olla vakuutuslääketieteeseen perehtyneitä laillistettuja lääkäreitä. Vähintään *neljän* jäsenen tulee olla työeläkeasioihin perehtyneitä ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneita, tai muita työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneitä henkilöitä. Jäseninä on lisäksi työ-

elämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevia jäseniä, joista (*poist.*) neljä on määrättävä työnantajayhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ja (*poist.*) neljä työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Lisäksi jäseninä on *enintään* kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jäsentä, jotka ovat perehtyneet maatalousyrittäjätoimintaan ja jotka määrätään maatalousyrittäjien eläkelain soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden taloudellisia etuja valvovien edustavimpien järjestöjen ehdotuksesta, sekä *enintään* kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jäsentä, jotka ovat perehtyneet yrittäjätoimintaan ja jotka määrätään edustavimpien yrittäjäjärjestöjen ehdotuksesta.

(3 ja 4 mom. kuten HE)

3—6 §
(Kuten HE)

2 luku

Asioiden käsittely muutoksenhakulautakunnassa7 §
(Kuten HE)

8 §

Muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoonpanot

Muutoksenhakulautakunta ratkaisee muutoksenhakuasiat vähintään nelijäsenisessä ja enintään kuusijäsenisessä jaostossa, jonka puheenjohtajana toimii muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Jaostojen kokoonpanossa noudatetaan jäsenten kesken vuorjärjestystä siten kuin muutoksenhakulautakunnan hallintojaosto päättää.

Muutoksenhakuasioita käsittelevä jaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä työeläkeasioihin perehtyneen ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneen tai muun työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneen jäsenen lisäksi läsnä on kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä. Jaosto on myös päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan, työeläkeasioihin perehtyneen ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneen tai muun työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneen jäsenen sekä yhden työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevan jäsenen lisäksi jaoston kokouksessa ovat läsnä jäsenet seuraavasti:

(Kohdat 1—3 kuten HE)
(3 mom. kuten HE)

Jaosto on kuitenkin päätösvaltainen vain, jos yhteensä enintään puolet läsnä olevista jäsenistä ovat työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevia jäseniä, maatalousyrittäjätoimintaan perehtyneitä jäseniä ja yrittäjätoimintaan perehtyneitä jäseniä.

9 ja 10 §
(Kuten HE)

11 §

Täysistunto

Jos muutoksenhakulautakunnassa ratkaistavana olevalla asialla on periaatteellista merkitystä tai jos jaoston ratkaisu tulisi poikkeamaan aikaisemmasta käytännöstä, voi jaosto tai muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja määrätä asian käsiteltäväksi muutoksenhakulautakunnan täysistunnossa. Täysistunnossa käsitellään myös muutoksenhakulautakunnan työjärjestystä koskevat asiat sekä ne hallintoasiat, jotka täysistunto hallintojaoston yksimielisestä esityksestä päättää ottaa käsiteltäväkseen. Täysistunto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä. *Täysistunto on kuitenkin päätösvaltainen vain, jos yhteensä enintään puolet läsnä olevista jäsenistä ovat työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevia jäseniä, maatalousyrittäjätoimintaan perehtyneitä jäseniä ja yrittäjätoimintaan perehtyneitä jäseniä.* Muiden jäsenten osalta on lisäksi voimassa, mitä 8 §:ssä säädetään.

12—14 §
(Kuten HE)

3 luku

Erinäiset säännökset15 ja 16 §
(Kuten HE)

17 § (Uusi)

Voimaantulo

(1 mom. kuten HE:n voimaantulosäännös)

Eläkelautakunnan jäseniksi 31 päivänä joulukuuta 2006 päättyväksi toimikaudeksi nimitetyillä jäsenillä on oikeus jatkaa vastaavassa tehtävässä työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa mainitun toimikauden päättymiseen saakka. (Uusi)

StVM 11/2005 vp — HE 155/2003 vp, HE 47/2005 vp

(3 mom. kuten HE:n voimaantulosäännöksen
2 mom.)

Helsingissä 16 päivänä kesäkuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Valto Koski /sd	Paula Risikko /kok
jäs.	Sirpa Asko-Seljavaara /kok	Arto Seppälä /sd
	Anneli Kiljunen /sd	Osmo Soininvaara /vihr
	Marjaana Koskinen /sd	Tapani Tölli /kesk
	Pehr Löf /r	Raija Vahasalo /kok
	Riikka Moilanen-Savolainen /kesk	Erkki Virtanen /vas
	Leena Rauhala /kd	Tuula Väättäinen /sd.
	Juha Rehula /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen.